

РЕШЕНИЕ

№ 308

гр. Пловдив, 03.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XXII СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Дафина Н. Арабаджиева

при участието на секретаря Е. В. Ангелова
като разгледа докладваното от Дафина Н. Арабаджиева Търговско дело № 20205300900605 по описа за 2020 година

Предмет на производството са активно субективно съединени иски по чл.432,ал.1 от КЗ.

Ищците Д. Г. Ш., ЕГН ***** и Г. К. И., ЕГН *****- и двамата с адрес: ***** и двамата със съдебен адрес: *****, адв.А. М., молят съда да осъди ответника ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“Стефан Караджа“№2, като застраховател към **.**.**** г. за риска задължителна застраховка гражданска отговорност на автомобилистите на мотоциклет „Ямаха“ с рег.№** **** *, да заплати на всеки от тях обезщетение от по 20 000 лв., общо за всеки един, за неимуществените вреди, претърпени по повод смъртта на внуците им В. П. И.. и Н. Д. К., ползващ още и имената Н. П. И., по 10 000лв. във връзка със смъртта на всеки един от двамата им внуци, ведно със законната лихва от 26.05.2020 г., на която дата ответникът им отказал да уважи претенциите им, тъй като между тях и внуците им съществувала силна връзка на взаимна привързаност и подкрепа приживе, и като преживявали изключително тежко едновременната загуба и на двете си внучета, загинали при ПТП на **.**.**** г., при което управляваният от А. Т. Б. мотоциклет, поради несъобразена и изключително висока скорост, се блъснал в каруцата, управлявана от Д. Т. К., в която децата пътували, и тъй като били изключително стресирани и разстроени от смъртта им, която все още не могат да преодолеят. Сочат, че за деянието на А. Б. е налице влязла в сила на 15.11.19г. присъда, с която е признат за виновен в причиняване на смърт по непредпазливост на двете им внучета и на телесни повреди на други лица /виж исковата

молба на л.2-л.4 и молба вх.№24948/20.10.2020г. на л.41/.

В срока по чл.367,ал.1 от ГПК ответникът е подал отговор на исковата молба с вх. №25293/07.12.20г. /виж на л.48-л.56/, с който е оспорил предявените искове като изцяло неоснователни.

Признал е към датата на ПТП наличието на застрахователно правоотношение по договор за задължителна застраховка гражданска отговорност на автомобилистите по полица BG11/11/***** за мотоциклет марка „Ямаха“ с рег.№** **** * /т.19 от отговора/.

Оспорва да е налице покрит по съществуващото застрахователно правоотношение застрахователен риск, респективно- да е налице застрахователно събитие, за което да може да се ангажира отговорността му. В тази връзка твърди, че към датата на сключване на договора през 2016г. не се е ангажирал да носи риск /отговорност към лица от разширения кръг, съгласно ТР №1/21.06.18г. Счита, че дори да е било изрично уговорено застрахователно покритие в посочения дух, то уговорката би била недействителна поради липса на застрахователен интерес, тъй като застрахователният интерес е правно призна необходимост от защита срещу последиците от възможно застрахователно събитие, съгласно пар.1,т.3 от КЗ/отм./ застрахователно събитие е настъпването на покрит риск по застраховка в периода на застрахователно покритие, съгласно пар.1,т.2 от КЗ/отм./ застрахователен риск е обективно съществуваща вероятност от увреждане на имуществено или неимуществено благо, осъществяването на която е несигурно, неизвестно и независимо от волята на застрахованото лице, а към датата на сключване на застрахователния договор обективна вероятност застрахованият да носи имуществена отговорност към далечния кръг роднини, съгласно ТР №1/2018г., не е съществувала, а съгласно чл.195,ал.1 от КЗ/отм./, застрахователен договор, сключен при липса на застрахователен интерес, е недействителен. Липсата на подобна обективна вероятност сочи, че води и до липса на риск, който да бъде покрит от застрахователя, а в контекста на изложеното и с оглед чл.20 от ЗЗД, действителната воля на страните по полицата не е включвала подобно застрахователно покритие като част от съдържанието на застрахователното правоотношение. Липсата на покрит застрахователен риск твърди да е рефлектирала и върху размера на заплатената премия, за която законодателят изисква да е достатъчна и да се изчисли на базата на разумно актюерско допускане, каквото, преди ТР №1/18г., не е правено нито от един отговорен актюер на застрахователно дружество в Република България, а при изчисленията на риска по задължителната застраховка ГО на автомобилистите, извън другите рискоопределящи фактори, актюерите винаги вземат предвид и средностатистическия брой лица, легитимирани да претендират обезщетение при смърт, като към датата на полицата този прогнозен брой лица е бил значително по-малък от актуалните допускания, породени от ТР №1/18г. Според ответника за застрахователя нито е съществувало такова задължение, нито е било обективно възможно да предвиди риск от възникване и носене на отговорност на застрахования за вреди към далечния кръг роднини по смисъла на ТР №1/18г. на починало лице, чиято смърт застрахованият при него виновно е причинил.

Оспорва ищците да имат надлежна материална легитимация да получат търсеното от тях обезщетение, с оглед критериите, възведени от ТР №1/21.06.2018г. на ОСНГТК на ВКС, доколкото:

ТР №1/18г. поражда действие от момента на постановяването му и от този момент насетне престава да се прилага предшестващия го тълкувателен акт, тъй че, ако преди постановяването му са се осъществили факти, които са от значение за съществуващо между страните правоотношение и са породили правните си последици, то същите следва да се преценяват с оглед тълкуването, което е било действащо към датата на настъпването на тези последици, което е недопустимо, защото обратно действие е съгласно чл.14 от ЗНА предвидено само по изключение и то въз основа на изрична разпоредба за това.

ТР №1/18г. допуска обезщетяването на лица от тъй наречения далечен кръг не като абсолютно право, а само по изключение- когато тези лица са имали създадена трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и са претърпели във връзка със смъртта му сериозни по интензитет и продължителност морални болки и страдания, които е справедливо да бъдат обезщетени, като събирателното понятие „особено близка, трайна и дълбока емоционална връзка“ логически изключва случаите на разделно живеене, дори отношенията на лицата да топли, на доверие и на някаква подкрепа, а се изисква връзката да е сравнима с тази между родител и дете или дори в повече, както в случай на починал родител, грижата на който по отношение на детето му е поета от дядото и бабата, като само „разкъсването“ на такава една връзка може да породи и болки и страдания от естество, което да изисква предоставяне на обезщетение при смърт на детето, и като се изключи обичайната съществуваща близост между баби и дядовци, и техните внуци.

Оспорил е твърденията на ищците: че смъртта на внуците им е предизвикала у тях силен стрес и психически и емоционални болки и страдания /т.5/; че между тях и починалите им внуци е съществувала силна връзка с чувство на обич, взаимна привързаност и подкрепа и че са били особено привързани към двете момчета /т.6/; че починалите им внуци са живеели в една къща с ищците до настъпване на инцидента, че ежедневно са се виждали и са прекарвали дълго време заедно, че ищците са полагали грижи за тях и са участвали в тяхното отглеждане физически и материално /т.7/; че ищците са посещавали ежедневно Н. К. в болницата, като се грижели за него в продължение на 12 дни, като твърди, че състоянието му не е позволявало посещения от външни лица /т.8/; че ищците още не могат преодолеят загубата на двете си внучета /т.9/; че ищците търпят болки и страдания от смъртта на внуците им, които надхвърлят по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка /т.10/; че между ищците и починалите им внуци е съществувала трайна и дълбока емоционална връзка, като твърди, че ищците не са живеели в едно домакинство с починалите, не са поддържали лични контакти и не са били в изключително близка емоционална връзка /т.11/; от смъртта на внуците им за ищците да са настъпили сериозни като интензитет и продължителност морални болки и страдания /т.12/; че търпят описаните в исковата молба неимуществени вреди /т.14/, като твърди, че е налице липса на проявление на неимуществени вреди за ищците, подлежащи на обезщетяване,

съобразно принципа на справедливост по чл.52 от ЗЗД /т.13/.

При условията на евентуалност, е повдигнал възражение за прекомерност на търсените обезщетения, с оглед принципа на справедливост /т.15/ и е оспорил размерите на исковите претенции, като несъобразени с пар.96,ал.1 във вр. с ал.4 от ПЗР на ЗИДКЗ, като е развил подробни съображения защо лимитът до 5000лв., предвиден за обезщетяване на лицата по чл.493а,ал.4 от КЗ не противоречи на европейското законодателство в областта /т.16/.

Оспорил е акцесорното искане, както поради неоснователност на главното искане /т.17/, а за периода от 13.03.20г.-08.04.20г.- и на основание чл.6 от Закона за мерките и действията по време на извънредно положение /т.18/.

В срока по чл.372,ал.1 от ГПК ищците са изпратили по пощата допълнителна искова молба, заведена с вх.№88/22.01.21г. /виж на л.62-л.63/, с която :

Са развили правни съображения, поради които следва да се считат надлежно материално правно легитимирани да търсят претендираните обезщетения, противно на взетото от ответника становище /виж т.1/, а лимитът до 5000лв., въведен с пар.96,ал.1 от ПЗР на ЗИДКЗ- за недопустимо ограничен с нормативен акт на вътрешното право, в противоречие с акт на общностното право- Директива 2009/103/ЕО, поради което съдът следва да определи размера на обезщетението, воден единствено от чл.52 от ЗЗД /т.2/;

Изтъкнали са във връзка с наведените от ответника оспорвания на твърденията им, че същинските отношения между тях и внуците им и вредите, които търпят, няма как да са известни на ответника, и че ще установят твърденията си за тях в процеса /т.4/.

В срока по чл.373,ал.1 от ГПК ответникът е изпратил по пощата отговор на допълнителната искова молба, заведен в канцеларията с вх.№249/24.02.21г. /виж на л.68-л.69/, с който е заявил, че:

Поддържа изцяло направените с отговора на исковата молба оспорвания, възражения и твърдения, както и становището си по т.16 от отговора, свързано с приложимост на лимита по пар.96,ал.1 от ПЗР на ЗИДКЗ, във връзка с което развива и допълнителни доводи /т.3/.

Ищците пледират по същество за уважаване на исковите им с присъждане на разноските в производството по списъка, представен в с.з. от 20.09.2022 г. Развива съображения и с писмени бележки вх.№23809/16.09.2022 г.

Ответникът пледира по същество за отхвърляне на исковите с присъждане на разноските в производството по списъка, представен в с.з. от 29.03.2022 г. Развива съображения и с писмени бележки вх.№7978/24.03.2022 г.

Съдът, като взе предвид твърденията, оспорванията и възраженията на страните, събраните по делото доказателства и доводите, които страните са развили по съществото на спорните между тях правни въпроси, намери, че предявените искове са допустими, а разгледани по същество са неоснователни и като такива следва да се отхвърлят, при

следните съображения:

I. По допустимостта.

Предявените иски са допустими.

Ищите са предявили пред ответника претенции за заплащане на обезщетение, изпратено по пощата на 12.05.20г. /л.16-л.17/, каквото им е отказано от него с писмо от 26.05.20г., тъй че до тази дата тяхната претенция със сигурност е била постъпила пред него, доколкото друга дата за доставянето и пред застрахователя не е установена, като с това е изпълнено изискването на чл.498,ал.3 от КЗ за допустимостта на исковите им, тъй като исковата претенция е заведена на 17.09.2020г.

Освен това, ищите са навели като основание на исковите си твърдения, които кореспондират с изискуемите по ТР №1/18г. предпоставки за обосноваване на активната им процесуална легитимация, а дали тези предпоставки са на практика налични в случая, е въпрос по съществото на спора.

II. По основателността.

1. В с.з. от 15.06.21г. съдът е приел като окончателен доклад по делото проекта за доклад, съобщен на страните с Определение №23/25.02.21г., с който е очертал релевантните за исковите и възраженията факти и е разпределил тежестта за установяването им между страните /виж определение №23 на л.71-л.75 и протокола от с.з. на л.100-л.104/.

2. Установи се в производството от фактическа страна, че:

С влязла в сила на 15.11.2019г. Присъда №96/10.12.2018г. по НОХД №2436/2017г. на ПОС, А. Т. Б., ЕГН *****, е признат за виновен в това, че на **.**.**.г. на главен път II-66, км.123+900 в посока *****, при управление на мотоциклет „Ямаха“ с рег. №** * е нарушил правилата за движение и по непредпазливост е причинил смъртта на повече от едно лице, а именно- на лицата В. П. И., ЕГН *****, починал на **.**.**** г. и на Н. П. И., ЕГН *****, починал на **.**.****г., както и средни телесни повреди на други лица, поради което му е наложено наказание по НК /виж на л.5-л.13/.

Към датата на ПТП от **.**.**** г., рискът за ЗЗГОА за мотоциклет с рег.№ №** * е бил застрахован при ответното дружество по силата на валиден договор за застраховка /факт, изрично признат от ответника с отговора му и приет за безспорен и ненуждаещ се от доказване, потвърден и с представеното от него досие по полица на л.98/.

Съгласно удостоверение от 17.10.2017г. за идентичност на лице с различни имена, издадено от кмета на *****, Н. П. И. и Н. Д. К. са имена на едно и също лице, с ЕГН *****/виж на л.29/;

Съгласно удостоверение за родствени връзки изх.№83/05.07.2018г., издадено от кмета на с.****, Община **** Н. Д. К. и В. П. И. са деца на неомъжената П. Г. И.а, на която Г. К. И. и Д. Г. Ш. са баща и майка, а по този начин- баба и дядо на двете посочени нейни деца /виж на л.14/.

През годините от 2001г.-2021г., Г. К. И. и Д. Г. Ш. са имали постоянен и настоящ

адрес в ***** на който адрес, като постоянен и настоящ такъв, считано съответно от 28.11.2007г. и от 18.11.2009г., са били регистрирани и починалите две деца В. И.. и Н. К. /виж : удостоверение на л.160; писмо на л.165/

За времето от 19.06.2016г- **.**.****г., когато е починал, Н. П. И.. е бил настанен в Клиника по детска хирургия при *****“ ЕАД, където е постъпил, транспортиран с екип на бърза помощ от мястото на ПТП, в състояние на политравма, травматичен шок, тежка черепномозъчна травма, контузионен бял дроб, хемоперитонеум, хематома ретроперитонеалис, хеморагичен шок, руптура лиенис травматика, органна недостатъчност и мозъчна смърт, като смъртта му е настъпила в болничното заведение. По време на престоя си в клиниката, детето е било настанено в отделение за интензивно лечение, в което отделение няма право на абсолютно никакви посещения и не се допускат външни лица, които да осъществяват грижи за лежащо болни в отделението. За болните там е разрешено даването на информация на близките, както по телефон, така и на място, като поради отдалеченост на събитието по време липсва спомен дали за този пациент е давана информация на някой от роднините /виж: епикриза на л.26-л.28; медицинска документация на л.167-л.254; показанията на св.И.- лекуващ лекар на Н. И. по време на болничния престой-на л.269лице/.

В с.з. от 15.06.21г. са събрани показанията на свидетелите, допуснати на ищците за установяване на твърденията им за наличие на изключителна близост и изключителни по сила и продължителност вреди, които търпят от смъртта на внуците си /виж на л.102гръб-л.104лице/, съгласно които:

От началото, като се родили, докато станат 40 дни, децата Н. и В. били постоянно в дома на баба си и дядо си- живеели в една къща, те ги къпели, те ги обличали и постоянно били навсякъде с тях. После, до смъртта им, за децата се грижели почти дядото и бабата, които живеели в с.***, защото, макар да си имали майка и баща, които живеели в с.**** те работели, а от Д. и Г., когато единият отивал на работа, другият седял и гледал децата. Почти всеки божи ден децата били при баба си и при дядо си, защото не искали да отиват при майка си и ако два дни са при майка си и баща си, цяла седмица са при баба си и дядо си, като Д. им изпращала коли да ги вземат, защото нямали пари и нямали храна. Родителите на бащата на децата живеели много мизерно и затова Д. оправяла всички. Децата имали много хубави отношения с дядо си и баба си, били много кротки, хубави и възпитани деца. Дядото и бабата ги пращали на училище в с.***** и ги прибирали от автобуса, ходели на магазина да им пазаруват, купували им подаръци, играчки, празнували рождени дни. Били уникални баба и дядо и казвали за тези двама внуци, че са им любими защото са им първи внуци. А иначе, освен дъщеря си П. Г. и Д. имат още трима синове и една дъщеря, и всички те имат и деца, като П. освен двете починали деца, има още три момичета и три момчета, и за всичките си внуци Д. и Г. говорят, казват, че са им мили, а не само за починалите две деца, радвали се за раждането на всичките си внуци и за всички внуци отивали в болницата на изписването след раждането и ги гледали докато поотраснат до 40-тия ден. Бабата на всички внуци заедно била взела един лаптоп и всички се нареждали

и гледали на него. Другите деца на П. и до момента се гледат почти от бабата /св.М. Й., без родство, съседка на ищите в с.***./

Когато се разбрало, че са блъснали децата, Д. не била на себе си- много плачела, припадала, хората я успокоявали и лъжели, че децата са добре и ще иде да ги види на другия ден, а дядото изведнъж млъкнал и не реагирал на нищо, не говорел. След смъртта на двете деца, Д. и Г. били абсолютно различни- много се затворили в себе си, не обичат да приказват, не били щастливи, не ходели на гости, а преди били приказливи, щастливи, ходели на гости. Като са на работа, приказват и досега само за починалите В. и Н., плачат, показват снимките и подаръците, които са купувани от тях, бабата казвала, че ги сънува, като виждала наборите им, плачела. Ако имало начин, те щели да спят в болницата, където ходели всеки ден и закарвали каквото там било нужно- памперси, мокри кърпи, но само веднъж ги били пуснали да го видят, защото Н. бил полумъртъв, а когато се връщали от болницата, се затваряли в къщи и не излизали. Те били организирали и погребението. /св.М. Й., без родство, съседка на ищите в с.***./

Откакто се родили и докато починали децата, бабата и дядото им живеели в с.***, а дъщеря им П. живеела в с.***** **** но тъй като майката и бащата нямали възможност да гледат децата, те си били непрекъснато, постоянно, много често, при Д. и Г.. Те ги гледали, хранели и обличали, грижели са много за тях. Бабата ги пращала и посрещала от училище и те били много привързани към нея. Когато тези деца се родили, бабата и дядото много се радвали, защото им били първите внуци, макар да имат освен П. и други деца, които също имат деца. Другите пет деца на П., освен починалите две, също идват непрекъснато в дома на баба си и дядо си и те се грижат както за тях, така и за внуците от другите си деца /св.К. И., без родство, съсед на ищите в с.***./

Когато научили за катастрофата, бабата направо припаднала, а дядото не знаел къде се намира. Когато Н. бил в болницата, ходили само един път, защото не ги пуснали, като занесли памперси, каквито им искали. След като починала децата, Д. и Г. били много зле. Бабата била направо като болна- наложило се да ходят да ѝ помагат въщи, а Г. си ходел на работа. Дядото и бабата организирали погребението и помените на децата. Ходели на гробищата в с.***** **** където са погребани децата всяка седмица. Говорели постоянно за децата, имат си дрешки и не ги хвърляли. И двамата се променили, след като децата загинали- преди идвали на гости, а сега се прибирали и никъде не ходели /св.К. И., без родство, съсед на ищите в с.***./

В с.з. от 02.11.2021г. /виж л.268гръб-л.269гръб/ и от 18.01.2022г. /виж л.283гръб/ са разпитани допуснати на ответника свидетели за установяване на твърденията и оспорванията му, касаещи различно местожителство и близостта между ищите и покойните им внуци, като съгласно показанията им:

В. И.. е учел и е завършил втори клас в училището в с.*****, до което пътувал от с.**** където живеели, с училищен автобус, който събирал децата от околните селища, включително от с.*** и с.**** и ги превозва до с.*****. Бил съвсем нормално за възрастта си дете. Никой не бил ходил на родителските срещи, докато учел в училището. Бабата,

която живее в с.***, била се обаждала по телефона във връзка с други нейни внуци, които учат в училището, но не и във връзка с В.. Липсват спомени негови близки да са присъствали на празненства в училището, както и на първия учебен ден в първи и във втори клас /св.Е. Б., без родство, директор в училището в с.*****/.

Двете деца, които починали при пътен инцидент, живеели в с.**** с майка си и баща си, който се казвал Д., а на майката ѝ казвали П. Родителите на децата живеели на семейни начала, като днес били заедно, утре- пръснати. Майката била някъде другаде известно време, после се върнала с друго дете и пак заживели заедно. Живеели в една къща камара деца, на които вземали парите от детски и от помощи. Посочва, че може и да са живели от време на време с дядо си и баба си тези деца, но били живеели и с баща си и майка си в с.****. Родителите от с.*** били виждани само веднъж преди много години в с.**** /св.Н. М., без родство, бивш кмет на с.****/.

В с.з. от 20.09.2022г. е прието заключение по допуснатата по делото съдебна експертиза, допусната на ответника във връзка с възражението му за нищожност на застрахователния договор, с което, както и с представените в тази връзка от ответника писмени доказателства /виж на л.88-л.97/ се установи, че:

Тарифата по застраховката ГО на автомобилистите при ответното дружество е била променена при влизане в сила на новия КЗ от 01.01.2016г., считано от 01.01.2016г., при необходимата за целта обосновка, като изменението е целяло както изпълнение на законовите изисквания, така и запазване на положителните резултати по застраховката, като за по-добра индивидуална оценка на риска в тарифата са предвидени различни видове завишения, като за физически лица, досежно завишен застрахователен риск за лице, е предвидено завишение до 500%, при очаквания за стабилно развитие на същата застраховка и запазване на положителните резултати. Видно е от застрахователно- технически план за ЗГОА, приет на 16.03.2012г., че рисковата част съставлява 80% от нето –премията по тази застраховка /виж: протокола от 30.12.15г. на л.88; докладната записка на л.89; обосновката за промени в тарифата по ЗГОА на л.90-л.91; предложението проект на тарифата на л.92; застрахователно технически план, приет на 16.03.12г. на л.93/.

След приемане на ТР №1/18г. Комисията по финансов надзор /КФН/ е изпратила до ответника писмо, с което, след подробен анализ на данните, представени от ЗД „Армеец“ пред КФН във връзка със ЗЗГОА в периода 2012г.-2017г., е изисквала от ответника представяне на актюерски анализ във връзка с ефекта от приетото ТР за необходимостта от увеличение на резерва за възникнали, непредявени претенции по тази застраховка, за които не е изтекла петгодишна давност от датата на събитието, както и актюерски анализ за необходимостта от увеличение на премиите по ЗЗГОА с цел адекватно определяне и покриване с достатъчни премии на покрития риск, тъй като разширяването на кръга на лицата, които имат право да получат обезщетение за неимуществени вреди следва да бъде вземано предвид в практиката на застрахователите по формиране на достатъчно премии и резерви по ЗЗГОА /виж писмото на л.94-л.97/.

С приетото по делото в съдебно заседание от 20.09.2022г. заключение по експертизата, допусната на ответника се установи, че тарифата на ответното дружество за ЗЗГОА, в сила от 01.01.2016г., е изготвена на база статистически данни на компанията за периода 01.01.2004г.-30.09.2015г., в които статистически данни не се съдържа информация за предявени претенции и изплатени обезщетения за неимуществени вреди на лица, извън кръга лица, изчерпателно посочени в ППВС №4/61г. и ППВС №5/69г., тъй като до този момент, нито при това дружество, нито от други застрахователи, такива претенции са били завеждани и изплащани, поради което при приемане на същата тарифа не е отчетен и риска от настъпване на неимуществени вреди за лица други, извън посочените от двете цитирани постановления на пленума на ВС /виж заключението на л.311-320/.

3.1. При така установените в производството факти, съдът направи следните правни изводи по съществуващото на спора:

3.1. По основния правен въпрос за доказаност на налична надлежна активна материално правна легитимация на ищите да получат обезщетение за неимуществени вреди по повод смъртта на внуците им, оспорена изрично от ответника.

При събраните по делото доказателства съдът намери, че ищите не са успели да докажат изискуемите се от ТР №1/21.06.2018г. по т.д. №1/2016г. на ОСНГТК на ВКС предпоставки, при наличие на които да им се признае правото да получат обезщетение за неимуществените вреди, търпени във връзка със смъртта им, воден от следните конкретни съображения:

С тълкуването, дадено с ТР №1/2018г., се разшири кръга от лица, които могат да търсят обезщетение за неимуществени вреди при смърт на едно лице, освен онези от най-близкия кръг, на които това право беше признато с тълкуването, дадено от ППВС №4/61г. и №5/69г., но не безусловно, а при въведените с ТР критерии- между покойния и претендиращия обезщетение приживе да е била създадена трайна и дълбока емоционална връзка и претендиращият обезщетение да търпи от смъртта на покойния продължителни болки и страдания, които е справедливо да бъдат обезщетени.

Преценката за наличието на тези две основни предпоставки следва да се извърши конкретно за всеки един случай през призмата на разясненията, дадени в съобразителната част на тълкувателното решение, съгласно които бабата/дядото, съответно внуците, които традиционно за българското общество са част от най-близкия семеен кръг и помежду им съществуват отношения на силна привързаност и взаимна обич, биха били легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди при смърт, когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността между тях и починалия е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, и е справедливо те да получат обезщетение наред с или вместо лицата с право на обезщетение съгласно [Постановления № 4/61 г. и № 5/69 г. на Пленума на ВС.](#)

В конкретния случай, според този състав, по делото не се събраха доказателства,

обосноваващи извод за наличие на такава връзка между кой да е от двамата ищци и кой да е от погиналите вследствие на ПТП, причинено от застрахованото при ответника лице техни двама внуци, а от събраните такива може да се направи извод само за наличие на традиционната за нашия бит връзка на лица, стоящи в описаното родство, доколкото се установи, че:

И двете починали деца, внуци на ищците, не са били отглеждани от баба си и от дядо си като сираци, а са имали и майка, и баща, като макар официалното семейно положение на П. И.а, майка на децата, да е неженена, и свидетелите на ищците, и св.М., призован от ответника, са дали безпротиворечиви показания, че двете деца са имали двама родители, като свидетелите на ищцата са сочили, че децата имат майка и баща, а св.М., призован от ответника, че П. както наричали в с.**** П., е живеела на семейни начала с мъж на име Д..

Макар децата да са били от датите на раждането им регистрирани с постоянен адрес в с.***, на който адрес са били регистрирани и са живеели и ищците, децата не живеели фактически непрекъснато с баба си и с дядо си, както личи пак от показанията и на двамата свидетели на ищците, и на св.М., допуснат на ответника, като съгласно показанията на първата група свидетели децата много често, почти непрекъснато отивали при баба си и при дядо си, бабата им праскала кола да ги взема, което ще рече, че са били някъде другаде, за да дойдат в дома на дядо си и баба си, а както личи от показанията на св.М.- това другаде е било с.**** в което са живеели майката и съжителят ѝ на съпружески начала, заедно с всичките си деца.

Нито един от свидетелите не установява конкретни житейски обстоятелства или ситуации, които да са обусловили по-голяма и по-силна от обичайната привързаност между бабата и дядото и техните внуци (напр. поемане изцяло на грижите и възпитанието на внучките от бабите и дядовците поради отсъствие, заболяване или пълно дезинтересиране на родителите и т. н.).

Съдът счита, че от събраните в хода на делото доказателства, се установява, че грижи, каквито двамата ищци са полагали за починалите си при ПТП двама внуци, както безпротиворечиво се установи от показанията и на двамата доведени от тях свидетели, са били полагани и се полагат и понастоящем от ищците и за всички останали живи деца на П., както и за децата на другите им трима сина и една дъщеря.

Действително св.Й. е дала показания, че самите ищци и били казвали, че тези техни двама внуци са им били най-мили от всичките им много други внуци, като и тя, и св.И. са посочили, че били най-привързани към тях, като към първи внуци, но както св.Й. после най-искрено е посочила, като казаното е съответно на данните в удостоверението за родствени връзки на П. И.а, първото нейно дете е Г., родено през ****г., и след това са родени двете ѝ деца, починали при ПТП, тъй че обяснението за близост, черпено от факта на първородството, е очевидно несъстоятелно, или ако се съди по пола, то би могло да се отнесе само за детето, родено през 2007г., но не и за следващото, което вече няма да е първи внук от мъжки пол за тях, от тази им дъщеря.

Извън горното, ако се касаеше до една изключителна връзка на емоционална близост, създадена с първия внук, ишците биха били присъствали на училищните празненства за началото и края на учебната година на внука им Н., които празненства са обичайно за българския бит повод за радост и гордост за семейството, но св.Б. е посочила, че никой от близките на Н. не е присъствал на провежданите училищни празненства.

При горните данни, друг извод освен този, че двамата ишци са много отговорни баба и дядо, ангажирани с подпомагане на всички свои деца, чрез полагане на грижи за всички внуци, родени от децата им, като са следвали в поведението си традиционните за бита в страната прояви на близост при раждане на дете в семейството- посрещане от родилния дом, пълно обгрижване на родилката и детето до 40-я ден от раждането, посрещане на всички внуци в дома и грижи за тях, този състав не може да направи, и конкретно, не може въз основа на тях да стигне до извода, че ишците са успели да установят в производството между тях и двамата им покойни внуци да е имало приживе създадена изключителна по своята дълбочина емоционална връзка, при която да им се признае право да получат обезщетение за неимуществени вреди, претърпени по повод на смъртта им, при каквато ТР №1/18г. признава наличието на такова право.

По отношение на втората изискуема от ТР №1/18г. предпоставка- претърпяното от ишците по повод смъртта на двамата им внуци страдание да надхвърля по интензитет и продължителност нормално присъщите за съответната родствена връзка, съдът намери, че е доказана, тъй като при ПТП от 2016г., от безпротиворечивите, искрени и незаинтересувани показания и на двамата свидетели, доведени от ишците, се установи, че смъртта на внуците им е преживяна като тежък шок към момента на научаване на новината- бабата припаднала, а дядото просто занемял и не бил на себе си, както и че извън обичайните организирани и изпълнени от тях погребални ритуали и за двете деца, пет години след смъртта им, промяната, настъпила в тяхното поведение след смъртта на внуците им, е останала трайна – затворили са се в себе си, отказали са се от събирания с приятели и съседи, до момента ежеседмично посещават гробищата, където децата са погребани, плачат при разговори, свързани с тях, както и като видят техни набори.

Въпреки признаване установеността на втората предпоставка, доколкото двете очертани от ТР №1/18г. основни предпоставки следва да са налични в кумулативна даденост, за да се признае на едно лице, извън кръга на онези по ППВС №4/61г. и №5/69г., правото да получи обезщетение за неимуществени вреди при смърт. При разпредЕ.та доказателствена тежест за това на ишците първата предпоставка за уважаване на исковите претенции не се установи в производството, поради което исковите им се явяват неоснователни- поради недоказаност на надлежната им активна материално правна легитимация да получат такова обезщетение и като такива следва да бъдат отхвърлени, както пледира ответникът.

В подкрепа на необходимостта от стриктно прилагане на ТР №1/18г., съобразно дадените в мотивите му ориентири, този състав споделя практиката на ВКС, изявена в Решение №92/17.11.20г. по т.д. №1275/19г.-Пт.о., Решение №372/14.01.19г. по т.д.№1199/19г. на П т.о., Решение № 60159 от 31.01.2022 г. по т.д. 2088/2020 г. по описа на ВКС, П т.о. и Реш.

Тъй като при горния извод на съда разглеждането по същество на всички останалите спорни между страните правни въпроси да става безпредметно, то същите не следва да се разглеждат.

С оглед на конкретно установените по настоящото дело факти от така коментираната съдебна практика на ВКС не могат да се формират други изводи, обосноваващи наличието на материално правна легитимация на ишците. Колкото до цитираната в писмените бележки практика на други съдилища, тя не е обвързваща и не унифицира правораздаването, поради което няма да бъде предмет на коментар. Практиката по този вид дела все още се формира с оглед на вътрешното убеждение на всеки съд и обвързващи насоки по тях биха могли да се изведат само от актуални съдебни актове на ВКС. Още повече, че в цитираната от ишците практика се касае за различна фактическа обстановка, при която се установява, че между покойния и претендиращия обезщетение приживе е била създадена трайна и дълбока емоционална връзка. В този смисъл е цитираното решение на Врачански окръжен съд, с което е определен размер на обезщетение от 50 000 лв. на внучка, в което е отразено, че майката е заминала на работа в чужбина, като на два пъти ги е изоставяла, а биологичният баща на едната внучка не желаел да се грижи за нея.

При тези съображения и с оглед на установената по делото конкретна фактическа обстановка, съдът намери предявените искове за неоснователни и като такива счита, че следва да бъде отхвърлени.

В частта за разноските:

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК с оглед изхода на спора в полза на ответника следва да се присъдят разноски. В съдебно заседание, проведено на 29.03.2022 г. е приет представения в заявление списък с разноски, съгласно който ответникът претендира разноски в общ размер от 535 лв., както следва: 200 лв.- депозит за ССЕ, 20 лв. – депозит за свидетел, 15 лв. – държавни такси за издаване на съдебни удостоверения и 300 лв.- юрисконсултско възнаграждение.

Съгласно чл. 78, ал. 8 ГПК във връзка с чл. 37 от ЗПП във вр. с чл. 25 от Наредбата за заплащането на правната помощ съдът определя юрисконсултско възнаграждение в полза на ответника в размер на 150 лв. Общият размер на разноските, които ишците следва да бъдат осъдени да заплатят на ответника съдът счита, че е 385 лв.

По аргумент от чл.78, ал.6 ГПК дължимата държавна такса за разглеждане на претенцията остават за сметка на бюджета на съда.

Воден от изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователни исковете на Д. Г. Ш., ЕГН ***** и Г. К. И., ЕГН *****- и двамата с адрес: ***** и двамата със съдебен адрес: ***** адв.А.

М. за осъждане на ответника ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“Стефан Караджа“№2, като застраховател към **.**.**** г. за риска задължителна застраховка гражданска отговорност на автомобилистите на мотоциклет „Ямаха“ с рег.№** **** *, да заплати на всеки от тях обезщетение от по 20 000 лв., общо за всеки един, за неимуществените вреди, претърпени по повод смъртта на внуците им В. П. И.. и Н. Д. К., ползващ още и имената Н. П. И., по 10 000лв. във връзка със смъртта на всеки един от двамата им внуци, ведно със законната лихва от 26.05.20г. до окончателното изплащане.

ОСЪЖДА Д. Г. Ш., ЕГН ***** и Г. К. И., ЕГН *****- и двамата с адрес: *****, ул.***** **да заплатят на** ЗАД „Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“Стефан Караджа“№2, сумата от 385 лв. (триста осемдесет и пет лева) -разноски в производството.

Решението подлежи на обжалване пред ПАС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните по делото.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____